

Sygn. akt IV Ca 475/13

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Waław Banasik (spr.)

Sędziowie: SSO Zofia Krawczyńska

SSO Joanna Świerczakowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2013 r. na rozprawie w P.

sprawy z wniosku (...) S.A. w K.

z udziałem J. W., E. W., K. M., S. M.

o stwierdzenie zasiedzenia służebności

na skutek apelacji uczestników

od postanowienia Sądu Rejonowego w Sierpcu z dnia 31 grudnia 2012 r.

sygn. akt I Ns 464/11

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w p. 1 i oddalić wniosek;
2. zasądzić od wnioskodawcy (...) S.A. w K. na rzecz J. i E. małż. W. kwotę 80 (osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania za II instancję oraz na rzecz K. i S. małż. M. kwotę 80 (osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania za II instancję.

Sygn. akt IV Ca 475/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2012 r. sygn. akt I Ns 464/11 Sąd Rejonowy w Sierpcu stwierdził, iż (...) Spółka Akcyjna w W. nabyły przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 2003 r. służebność gruntową, o treści odpowiadającej służebności przesyłu, obciążając nieruchomość położoną w m. O. gmina S., oznaczoną w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Sierpcu IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...), która to służebność polega na prawie lokalizacji i korzystania z urządzeń w postaci napowietrznej linii energetycznej 400 kV relacji G. - P., wspartej na słupach osadzonych w gruncie, w pasie gruntu na działce nr (...), oznaczonym symbolem SG1 na mapie sporządzonej przez geodetę M. S., zarejestrowanej w (...) Ośrodku (...) w S. w dniu 26.09.2012 r. za nr (...) oraz na prawie korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji urządzeń elektroenergetycznych zgodnie z ich przeznaczeniem oraz prawem wejścia i wjazdu odpowiednim sprzętem na nieruchomość obciążoną (punkt 1), nakazał pobrać od (...) S.A. w K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1844,25 zł tytułem wydatków poniesionych w sprawie (punkt

2), w pozostałym zakresie pozostawił strony przy poniesionych kosztach postępowania związanych z ich udziałem w sprawie (punkt 3).

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte na następujących ustaleniach i ocenie prawnej:

Właścicielami nieruchomości położonej w m. O. gmina S., oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Sierpcu prowadzona jest księga wieczysta (...) są S. i K. małżonkowie M.. Poprzednio właścicielami byli J. i E. małżonkowie W..

Na nieruchomości znajduje się słup przelotowy.

W celu założenia tejże linii zostały wydane w dniach 21 października 1977 r., 15 lipca 1978 r., 10 października 1978 r., 20 listopada 1978 r. decyzje organów administracji rządowej oraz Gminy S. i G., zezwalające w trybie art. 35 ustawy z dnia 24 października 1974 r. Prawo Budowlane i art. 35 i 36 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości - Zakładowi (...) na wejście na grunt celem założenia i przeprowadzenia w/w linii.

Realizując postanowienia w/w aktów prawnych na działce nr (...) położonej w miejscowości O. w 1982 r. została oddana do użytku i jest nadal eksploatowana napowietrzna linia elektroenergetyczna o napięciu 400 kV relacji P. G., stanowiąca początkowo własność Skarbu Państwa, na rzecz którego działał Północny O. Energetyczny w B. - Przedsiębiorstwo Państwowe. Z dniem 31 grudnia 1988 r. uległ on podziałowi, w wyniku którego powstały przedsiębiorstwa państwowe, między innymi Zakład (...) z siedzibą w T. - Przedsiębiorstwo Państwowe, który stał się właścicielem powyżej opisanej linii elektroenergetycznej. Zarządzeniem z dnia 12 lipca 1993 r. w wyniku podziału zakładu energetycznego, zorganizowaną część przedsiębiorstwa, w tym także linię elektroenergetyczną o napięciu 400 kV relacji P. G. wniesiono do spółki akcyjnej (...) S.A. z siedzibą w W.. W 2007 r. nastąpiła zmiana nazwy firmy na (...) Spółka Akcyjna, która z kolei z dniem 31 stycznia 2007 r. przekształcona została w (...) S.A. w K..

Odcinek linii przebiegający w granicach nieruchomości stanowiącej własność uczestników nie podlegał przebudowie i do chwili obecnej jego lokalizacja nie uległa zmianom.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd I instancji uznał wniosek za zasadny.

Wskazał, że zgodnie z treścią przepisu art. 172 § 1 i 2 k.c. i art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - kodeks cywilny, zasiedzenie nieruchomości, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 października 1990 r. może nastąpić, jeżeli posiadacz posiadał samoistnie nieruchomość w dobrej wierze przez okres 20 lat a w złej przez okres 30 lat. Jeżeli natomiast okres posiadania zakończył się przed 1 października 1990 r., dla nabycia własności w drodze zasiedzenia wystarczał okres 10 bądź 20 lat w zależności od dobrej lub złej wiary. W sytuacji, kiedy okres zasiedzenia zakończył się po dniu 1 października 1990 r. do biegu terminu zasiedzenia zastosowanie mają aktualnie obowiązujące przepisy art. 172 k.c. przewidujące 30 letni termin zasiedzenia dla posiadania nieruchomości w złej wierze 20 letni okres posiadania nieruchomości w złej wierze.

Sąd dodał, że warunkiem koniecznym nabycia własności poprzez zasiedzenie jest posiadanie samoistne nieruchomości, które cechuje się faktycznym władaniem nieruchomością tak jak właściciel, to jest z wyłączeniem innych osób i w granicach prawa własności, co stanowi manifestację koniecznej woli posiadania. Stan posiadania współtworzą fizyczny element (corpus) władania rzeczą oraz intelektualny element zamiaru (animus) władania rzeczą dla siebie, przy czym dla oceny samoistności posiadania kierować się należy, także z uwagi na względy praktyczne, manifestowanym na zewnątrz wobec otoczenia zachowaniem posiadacza.

Jak podał Sąd, przepisy Kodeksu Cywilnego odnoszą się *expressis verbis* do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Jednakże ustawodawca w art. 292 k.c. dopuścił także możliwość zasiedzenia służebności gruntowej, która może zostać nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i "widocznego urzędzenia". Do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego

o zasiedzeniu własności nieruchomości. Co za tym idzie także do zasiedzenia służebności gruntowej stosuje się między innymi terminy widziane w art. 172 k.c.

Sąd przypomniał, że służebność gruntowa zdefiniowana jest w przepisach art. 285-295 k.c. Zakres służebności gruntowej i sposób jej wykonywania, oznacza się w braku innych danych, według współzycia społecznego przy uwzględnieniu zwyczajów miejscowych (art. 287 k.c.).

Dodał, że powszechnie akceptowaną w doktrynie jak i w orzecznictwie jest dopuszczalność nabycia służebności gruntowej przez przedsiębiorstwo energetyczne polegające na prawie do usytuowania na cudzej nieruchomości urządzeń energetycznych służących do przesyłania energii elektrycznej. Służebność ta ze swej istoty rozciąga się także na uprawnienie do korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji tych urządzeń. Aprobowanym jest także pogląd, iż służebność ta może być ustanowiona zarówno w drodze czynności prawnej jak i w trybie nabycia przez zasiedzenie (art. 292 k.c.), także na rzecz przedsiębiorstwa – bezprzedmiotowe jest wówczas oznaczanie „nieruchomości” władnącej. Zalażło to odzwierciedlenie między innymi w uchwale SN z dnia 17 stycznia 2003 r. sygn. akt III CZP 79/02, postanowieniu z dnia 4 października 2006 r. sygn. akt II CSK 119/06, w uchwale z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08 oraz w wyroku z dnia 2 grudnia 2008 r. II CSK 389/08.

Wobec powyższego Sąd uznał za dopuszczalne zasiedzenie przez przedsiębiorstwo energetyczne służebności polegającej na prawie do usytuowania na nieruchomości uczestników urządzeń energetycznych służących do przesyłania energii elektrycznej oraz korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji tych urządzeń. Posadowienie jak i korzystanie z urządzeń przesyłowych, dla dobra wspólnego mieszkańców, jakim jest dostęp do energii elektrycznej, czyni w ocenie Sądu zadość zasadom współzycia społecznego, tym samym celom społeczno - gospodarczym nieruchomości obciążonej.

Zdaniem Sądu przesłanka samoistności posiadania została spełniona poprzez wybudowanie urządzenia, korzystanie z niego, konserwowanie go.

Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, iż objęcie w posiadanie linii energetycznej nastąpiło w 1982 r., przy czym z uwagi na brak precyzyjnie określonej daty, z ostrożności procesowej Sąd przyjął, iż nastąpiło to z całą pewnością od 1 stycznia 1993 r. - w tym roku pobudowana linia została podłączona do sieci i wtedy popłynął nią prąd.

Sąd nie miał wątpliwości, iż do chwili obecnej, wnioskodawca i jego poprzednicy prawni korzystali nieprzerwanie z urządzenia technicznego w postaci napowietrznej linii energetycznej przebiegającej nad działką poprzednich i obecnych uczestników. Oni sami zdawali sobie sprawę, iż urządzenia znajdujące się na ich nieruchomości są własnością wnioskodawcy i to on jest zobowiązany do ich konserwacji i właściwego zabezpieczenia.

Sąd wskazał, że objęcie służebności nastąpiło przed dniem 1 lutego 1989 r., to jest w okresie obowiązywania zgodnie z art. 128 k.c. zasady jednolitej własności Skarbu Państwa, kiedy to przedsiębiorstwo państwowe będące poprzednikiem prawnym wnioskodawcy nie miało zdolności do wykonywania we własnym imieniu posiadania (w tym posiadania służebności), nabywania własności rzeczy lub praw. Działalność gospodarcza wykonywana przez przedsiębiorstwo państwowe była formą prowadzenia działalności gospodarczej państwa, wszelkie zobowiązania i prawa powstające w związku z prowadzeniem tej działalności ciążyły lub przysługiwały Skarbowi Państwa. W związku z tym posiadanie prowadzące do zasiedzenia wykonywane do dnia 1 lutego 1989 r. przez przedsiębiorstwa państwowe miały charakter dzierżenia, które było wykonywane w imieniu i dla Skarbu Państwa zaś posiadaczem był Skarb Państwa.

W odniesieniu do posiadania służebności przedmiotowej linii, wybudowanej w 1982 r., jak przyznał Sąd, jej posiadaczem był także Skarb Państwa oraz będące poprzednikiem prawnym wnioskodawcy przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) z siedzibą w T. - Przedsiębiorstwo Państwowe, które w wyniku zmiany art. 128 k.c. z dniem 1 lutego 1989 r. uzyskało zdolność nabywania i wykonywania praw we własnym imieniu i na własną rzecz. Zgodnie zaś z treścią art. 176 k.c. jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz

może doliczyć sobie do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania poprzednika. Służebność przesyłu, a także służebność nabywana przed wprowadzeniem tej instytucji do systemu prawnego odpowiadająca treścią służebności przesyłu, stanowi prawo związane z własnością urządzenia, o którym mowa w art. 49 k.c.

Przedmiotowa służebność związana jest z własnością linii elektroenergetycznych 400kV zlokalizowanych w granicach nieruchomości stanowiącej własność uczestników. Linia ta jest połączona fizycznie i funkcjonalnie ze stacją elektroenergetyczną G. - W., która wraz z linią 440 kV G. - P., zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. została przekazana spółce akcyjnej (...) S.A. w W.. W ocenie Sądu stanowi ona dokument stwierdzający przekazanie przez Skarb Państwa na rzecz tej spółki posiadania zarówno budynków stacji i powiązanych z nią linii, szczegółowo opisanych w załączniku, jak i posiadania służebności polegających na prawie lokalizacji tych linii w granicach nieruchomości obciążonej, co też pozwala doliczyć na podstawie art. 176 k.c. do czasu posiadania służebności związanej z liniami wybudowanymi w 1982 r. przez wnioskodawcę i jego poprzedników, czasu posiadania tej służebności przez Skarb Państwa.

Sąd wskazał, że w okolicznościach sprawy bezsporne było, że wnioskodawca (jego poprzednik prawny) - wszedł w posiadanie nieruchomości uczestników postępowania na podstawie przepisów obowiązującej ówczesnie ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości, w oparciu o które została wydana decyzja Naczelnika Gminy S. w sprawie zezwolenia na wejście na grunt zgodnie z art. 35 tejże ustawy. Ten akt administracyjny nie został uchylony. Brak jest także jakichkolwiek danych, aby stwierdzono jego niezgodność z prawem.

Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie podzielił wyrażony w analogicznej sprawie pogląd, iż ograniczenie własności na podstawie art. 35 u.z.t.w.n. mieści się w granicach szeroko rozumianego wywłaszczenia, co wiąże się z trwałością stanu, jaki decyzja stwarza, obejmując sobą każdoczesnego właściciela nieruchomości, której dotyczy oraz każdoczesnego przedsiębiorcę przesyłowego wstępującego w miejsce pierwotnego adresata decyzji. Takiego rozumienia powyższego przepisu wymaga funkcja, jaką on realizuje, znajdując się w rozdziale piątym ustawy o szczególnym trybie wywłaszczenia a nie o czasowym zajęciu nieruchomości, które jest regulowane w ustawie w rozdziale szóstym, gdzie występuje też pojęcie "oznaczonego czasu" (wyroki SN z dnia 9 stycznia 2008 r. II CSK 432/07, Lex nr 365049 oraz z dnia 21 lutego 2009 r. II CSK 394/08, Lex nr 491553).

Sąd podał, że niekiedy w orzecznictwie łączy się ze sobą trwałe ograniczenie własności nieruchomości spowodowane decyzją z art. 35 ust. 1 u.z.t.w.n. ze skutkiem, jakim jest obowiązek udostępnienia nieruchomości w celu przeprowadzenia czynności konserwatorskich, gdy to potrzebne (art. 35 ust. 2 u.z.t.w.n.), a co pozwala uznać to ograniczenie "za swojego rodzaju służebność, nazywaną służebnością publiczną lub służebnością przesyłową, która po wydaniu takiej decyzji administracyjnej powstawała z mocy prawa" (postanowienie SN z dnia 17 grudnia 2008 r. I CSK 171/08, podobnie wyrok SN z dnia 29 stycznia 2008 r. IV CSK 410/07). Tak to też nazywała doktryna, niemal jednomyślna co do trwałych skutków decyzji administracyjnej, natomiast podzielona między koncepcję o służebności publicznoprawnej a ograniczeniem własności, zgodnym z granicami tego prawa, wytyczonymi przez art. 140 k.c. Powyższe stanowisko o trwałości ograniczenia własności zostało również przyjęte w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego, w którym uznano art. 35 u.z.t.w.n. za *lex specialis* w stosunku do przepisów właściwego wywłaszczenia pozbawiającego w ogóle prawa własności (wyrok NSA z dnia 18 czerwca 2008 r. I OSK 954/07, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 roku III CZP 116/09). Stwierdził zatem, że *ratio legis* przepisów upoważniających do wydania decyzji administracyjnej w celu umożliwienia tzw. przedsiębiorstwu przesyłowemu wstępu na cudzą nieruchomość w celu założenia a potem eksploatacji i konserwacji urządzeń służących do przesyłu różnych postaci energii, stanowi nie tylko uprawnienie do wejścia na grunt w czasie zakładania tych urządzeń i ich konserwacji, ale o możliwości realizowania zadań i celów gospodarczych, którym te urządzenia służą. Jeśli są to urządzenia podziemne, np. rury wodociągowe, to stopień uciążliwości zobowiązanego a zatem ograniczenie jego własności będzie mniejsze, wzmagając się, np. gdy trzeba te urządzenia wymieniać; jeśli są to urządzenia nadziemne, np. linie energetyczne, to uciążliwości w znoszeniu ich obecności zależeć od tego np., czy są liniami niskiego, czy wysokiego napięcia; jeśli są to naziemne rurociągi gazowe, to z ich natury wynika, iż z reguły spowodują wyłączenie w pasa gruntu z dotychczasowego użytkowania, tak jak w sprawie będącej przyczyną rozpoznawania niniejszego zagadnienia prawnego. Ograniczenie własności nieruchomości będzie w każdym przypadku tak długo trwało, jak długo

dane urządzenie przesyłowe będzie potrzebne do celów, które spowodowały jego zainstalowanie i utrzymywanie. W związku z tym posiadanie wnioskodawcy Sąd ocenił jako posiadanie w dobrej wierze - miał on usprawiedliwione podstawy do przekonania, że przysługuje mu odpowiednie prawo do władania nieruchomością, w szczególności prawo do władania nią w zakresie przysługującej mu ustawowo służebności przesyłu.

Jako nietrafny Sąd ocenił argument uczestników, iż po 1.01.2003 r. nieruchomość została nabyta na rzecz K. i S. małżonków M., których chroni rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych. Wskazał, że w przypadku ograniczonego prawa rzeczowego, rękojmia nie znajduje zastosowania.

W związku z powyższym Sąd stwierdził, iż 20 letni okres posiadania upłynął z dniem 1 stycznia 2003 roku. Tym samym, poprzednik prawny wnioskodawcy, nabył przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 2003 r. służebność gruntową na zasadach i w sposób szczegółowo opisanych w sentencji orzeczenia.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o art. 520 k.p.c. i art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego postanowienia wywiedli uczestnicy postępowania. Zaskarżając punkt 1. w zakresie, w jakim stwierdza zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, zarzucili:

1. naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz zasady bezpośredniości, a także art. 3 k.p.c. przez przyjęcie, że bieg terminu zasiedzenia rozpoczął się najpóźniej z dniem 31 grudnia 1982 r. - mimo że okoliczność ta nie wynikała jednoznacznie z zeznań świadków (którzy zeznawali w znacznej mierze na podstawie dokumentów posiadanych przez wnioskodawczynię) a wnioskodawczyni - mimo posiadania dokumentów, z których okoliczność ta powinna jednoznacznie wynikać („paszportów” linii energetycznych) - ich nie przedstawiła; naruszenie to w sposób oczywisty miało wpływ na wynik postępowania,

2. naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów - przez przyjęcie, że pismo z dnia 20 listopada 1978 r. stanowi decyzję administracyjną, dowolne przyjęcie początku terminu zasiedzenia, oraz że wnioskodawczyni weszła w posiadanie nieruchomości, w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu w dobrej wierze,

3. naruszenie prawa procesowego, które miało oczywisty wpływ na wynik postępowania, przez przyjęcie za podstawę rozstrzygnięcia odpisów dokumentów, mimo że wnioskodawczyni nie przedłożyła ich oryginałów - do czego została zobowiązana przez Sąd. Nadto odpisy te sporządzone zostały niezgodnie z art. 6 ust. 3 Ustawy o radcach prawnych,

4. rażąco naruszenie art. 228 § 2 k.p.c. poprzez przeprowadzenie dowodu z korespondencji z instytucjami jakie wydały decyzje administracyjne.

Niezależnie od powyższego zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez przyjęcie, że wejście w posiadanie nieruchomości uczestników w zakresie służebności przesyłu na podstawie oryginałów dokumentów, których odpisy zostały załączone do wniosku wypełniało podstawy do przyjęcia dobrej wiary, a ewentualnie wykonywanie przez poprzednika prawnego wnioskodawczyni posiadania nieruchomości uczestników w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu na podstawie posiadanego tytułu prawnego mogło prowadzić do zasiedzenia

służebności, bieg zasiedzenia nie wymaga istnienia nieruchomości władnącej, do której podmiotowi, na którego rzecz biegnie zasiedzenie przysługuje prawo własności lub użytkowania wieczystego, stwierdzenie zasiedzenia służebności, której część ma charakter bierny - a zatem w tej części niepodlegającej zasiedzeniu. Nadto podniosła obrazę art. 5 w zw. z art. 7 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego orzeczenia i oddalenie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia, nadto o zasądzenie od wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania za obie instancje - wg przynajmniej potrójnych stawek wynikających z norm przepisanych, co uzasadnione jest nakładem pracy koniecznej w niniejszym postępowaniu oraz opłaty od apelacji.

W odpowiedzi na apelację uczestników wnioskodawca wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna.

Analiza zaskarżonego orzeczenia poprzez pryzmat zarzutów apelacji i materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie prowadzi do wniosku, że Sąd I instancji dopuścił się naruszeń, wobec czego rozstrzygnięcie nie mogło się ostać.

Należy wskazać, że elektroenergetyczna linia napowietrzna 400kV P.-G., o której mowa we wniosku, została wybudowana na podstawie decyzji administracyjnej wydanej w trybie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz.U. z 1974 r., Nr 10, poz. 64 ze zm.). Były to m.in. decyzje Naczelnika Gminy w R. z dnia 15 lipca 1978 r., znak (...), Naczelnika Gminy w G. z dnia 10 października 1978 r., znak (...) oraz Naczelnika Gminy S. z dnia 20 listopada 1978 r. numer (...). Przepis ten w ustępie 1 przewidywał, że przedsiębiorstwa państwowe mogły za zezwoleniem naczelnika gminy - a w miastach prezydenta lub naczelnika miasta (dzielnicy) - zakładać i przeprowadzać na nieruchomościach, zgodnie z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową, ciągi drenażowe, przewody służące m.in. do przesyłania elektryczności oraz urządzenia techniczne łączności i sygnalizacji, a także inne podziemne lub nadziemne urządzenia techniczne niezbędne do korzystania z tych przewodów i urządzeń. Stanowił również w ustępie 2, że osobom upoważnionym przez właściwy organ, instytucję lub przedsiębiorstwo państwowe przysługuje prawo dostępu do tych przewodów i urządzeń w celu wykonywania czynności związanych z ich konserwacją. Przepis ten we wskazanych w nim okolicznościach dawał zatem podstawę do ograniczenia własności nieruchomości, mieszczącego się w granicach szeroko rozumianego pojęcia wywłaszczenia. Skutkiem ostatecznej decyzji administracyjnej wydanej na podstawie tego przepisu było zaś ustanowienie trwałego obowiązku znoszenia przez właściciela stanu ukształtowanego przebiegiem zainstalowanego urządzenia przesyłowego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego i literaturze wyrażany jest pogląd, że ograniczenie własności nieruchomości ustanowione na podstawie art. 35 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy to szczególnego rodzaju służebność gruntowa, nazywana służebnością publiczną lub służebnością przesyłową, która po wydaniu takiej decyzji administracyjnej powstawała z mocy prawa. Zaznaczyć należy jednak, że opisane powyżej skutki mogły powstać wyłącznie w sytuacji uzyskania przez decyzję administracyjną cech decyzji ostatecznej. Dopiero bowiem ostateczna decyzja powodowała niemożność ponownego orzekania w tej samej sprawie i tym samym stabilizowała wynikające z niej skutki prawne. Decyzja, oprócz wymagań formalnych co do jej ważności, winna była dokładnie konkretyzować teren, przez który określona linia miała przebiegać (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2002 r., V CKN 1863/00, wyrok SN z dnia 8 czerwca 2005 r., V CK 679/04, wyrok SN z dnia 8 czerwca 2005 r., V CK 680/04, oraz uchwała SN z dnia 10 listopada 2005 r., III CZP 80/05). Zgodnie z utrwalonym poglądem Sądu Najwyższego objęcie przez przedsiębiorstwo państwowe cudzej nieruchomości w posiadanie na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (jedn. tekst: Dz.U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.) w celu budowy urządzeń przesyłowych uzasadnia przyjęcie dobrej wiary tego przedsiębiorstwa jako posiadacza służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Dokładna analiza przedłożonych przez wnioskodawcę decyzji, zezwoleń czy pism dotyczących opisanej linii napowietrznej nie pozwala na zindywidualizowanie terenu działek, przez które linia miała przebiegać, jak również właścicieli tychże działek. Treść złożonych do akt sprawy zezwoleń nie wymienia bowiem, przez jakie konkretnie działki przebiegać miała linia. Wskazuje jedynie, iż będzie to napowietrzna linia energetyczna relacji P. – G., przebiegająca przez nieruchomości prywatne według załączonego wykazu, który nie został jednak złożony do akt niniejszej sprawy (k. 33). W szczególności podkreślić wypada, że żadna z załączonych przez wnioskodawcę decyzji nie wskazuje, że linia elektroenergetyczna o napięciu 400 KV relacji P. - G. wybudowana w 1982 r. miała przebiegać przez działkę stanowiącą własność uczestników postępowania, położoną w miejscowości O. gm. S.. Złożone bowiem do akt niniejszej sprawy decyzje, na podstawie których linie zostały wzniesione, tj. decyzja Naczelnika Gminy w R. z dnia 15 lipca 1978 r., znak (...), Naczelnika Gminy w G. z dnia 10 października 1978 r., znak (...) oraz Naczelnika Gminy

S. z dnia 20 listopada 1978 r. numer (...), dotyczą innych miejscowości aniżeli miejsca położenia działki stanowiącej własność uczestników niniejszego postępowania.

W obliczu powyższego Sąd Rejonowy błędnie przyjął istnienie dobrej wiary po stronie poprzednika prawnego wnioskodawcy jako przesłanki umożliwiającej nabycie służebności w drodze zasiedzenia w krótszym, bo dwudziestoletnim terminie. Brak w opisanych powyżej dokumentach skonkretyzowania terenu działek, przez które linia miała przebiegać, w tym m.in. działki stanowiącej własność uczestników postępowania, uzasadnia przyjęcie złej wiary posiadacza służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Zła wiara w kontekście art. 172 § 2 k.c. w zw. z art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 55, poz. 321) w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. skutkuje przyjęciem trzydziestoletniego terminu zasiedzenia, który w przedmiotowym przypadku upłynąłby z dniem 1 stycznia 2013 r.

Zwrócić należy jednakże uwagę na to, iż uczestnicy postępowania w dniu 11 maja 2011 r. w Sądzie Rejonowym w Sierpcu złożyli wniosek o ustanowienie służebności przesyłu na działce objętej wnioskiem w niniejszej sprawie. Postępowanie w tym przedmiocie toczy się pod sygn. akt I Ns 241/11.

Zgodnie z art. 175 k.c. do biegu zasiedzenia stosuje się odpowiednio przepisy o biegu przedawnienia roszczeń (art. 121-124 k.c.). Bieg ten może więc ulec zawieszeniu (art. 121 k.c.), jego zakończenie może ulec wstrzymaniu (art. 122 k.c.), podlega również przerwie (art. 123 k.c.). Stosując zatem odpowiednio art. 123 k.c., wskazać należy, iż bieg terminu może zostać przerwany wskutek określonych czynności procesowych, uznania przez posiadacza prawa własności innej osoby, wszczęcia mediacji. Uwzględniając istotę zasiedzenia można stwierdzić, że bieg terminu zasiedzenia przerywa każda czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub do egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwzięta bezpośrednio w celu „dochodzenia” lub „ustalenia” albo „zaspokojenia” lub „zabezpieczenia” prawa własności.

W myśl jednolitego orzecznictwa Sądu Najwyższego czynnością procesową (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.) przerywającą bieg zasiedzenia, jest tylko takie działanie, które jest skierowane przeciwko posiadaczowi i stanowi akcję zaczepną bezpośrednio zmierzającą do pozbawienia go posiadania (vide uchwała SN z dnia 18 czerwca 1968 r., III CZP 46/68, OSNC 1969, nr 4, poz. 62; uchwała SN z dnia 28 lipca 1992 r., III CZP 87/92, OSN 1993, z. 3, poz. 31; postanowienie SN z dnia 22 stycznia 2002 r., V CKN 587/00).

Nie ulega zatem wątpliwości, iż wskutek złożenia przez uczestników postępowania wniosku o ustanowienie służebności przesyłu przed upływem terminu zasiedzenia, doszło do skutecznego przerwania biegu zasiedzenia na rzecz wnioskodawcy. Zgodnie zaś z art. 124 § 1 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo.

Wobec powyższego uznać należy, iż w niniejszej sprawie nie upłynął trzydziestoletni okres zasiedzenia przewidziany w art. 172 k.c. w zw. z art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321) wymagany do nabycia prawa władania nieruchomością w zakresie służebności odpowiadającej swą treścią służebności przesyłu energii elektrycznej.

Zarzut dotyczący naruszenia art. 5 w zw. z art. 7 ustawy o księgach wieczystych i hipotece jest całkowicie chybiony. Skoro warunkiem rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych jest nabycie własności nieruchomości przez czynność prawną, to nie chroni ona nabycia w wyniku innych zdarzeń, m.in. zasiedzenia.

W obliczu poczynionych przez Sąd II instancji ustaleń i rozważań, które doprowadziły do zmiany orzeczenia Sądu I instancji i oddalenia wniosku o zasiedzenie służebności wobec niespełnienia przesłanki terminu wymaganego do zasiedzenia, odnoszenie się do pozostałych zarzutów apelacji uznać należy za bezprzedmiotowe.

Z przytoczonych względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

O kosztach postępowania odwoławczego rozstrzygnięto na mocy art. 520 § 2 k.p.c.